

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chisețeană, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul-săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăneana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

La chestiunea importului de cereale.

De aproape un an de zile urmărim cu atențiune afacerile comerțului de cereale, importate din România. În decursul acestui interval de timp am observat și experiat multe, și bune și rele. Dar timpul și împrejurările nu ni-au îngăduit a le face obiect de apretiere în coloanele revistei noastre. Iar dacă totuși azi ne oprim pentru un moment asupra acestei chestiuni, o facem pentru a ne preciza punctul nostru de vedere față de anumite învinuiri și critici, ce se aduc unora și altora dintre cei ce participă la această afacere.

La început, după declararea războiului european, importul de cereale din România se făcea aproape exclusiv prin străini, special prin neguțatori germani, cari se siliau să adune cantități cât mai considerabile pentru trebuințele și aprovizionarea patriei lor. Mai târziu însă, când lipsa de cereale s'a arătat și prin părțile noastre, au început să se intereseze de aceste afaceri și neguțatorii dela noi, ba chiar și conaționali de ai noștri, dintre cari, cei mai mulți, nici când în viața lor nu făcuseră astfel de daraveri.

Dar pe când unii dintre ai noștri, se interesau de aceste afaceri cu gândul și intențiunile curate să aducă cereale de fapt pe seama populațiunii lipsite, pe atunci alții, durere destul de mulți, pretextau numai acest scop, căci

în realitate intențiunea lor eră să facă speculă, să câștige cât mai mulți bani, vânzând, respective mijlocind cerealele pe seama celor-ce le plăteau mai bine. Iar pentruca să-și ajungă acest scop, dighisit atât de bine cu vaietele celor ce plângiau de foame, au apelat la oameni și instituțiuni de bună credință, cerându-le recomandări și protecții, ca să poată avea preferință la cumpărarea și transportarea cerealelor. Cu astfel de recomandări și protecții, cu cari, după cât ne-am convins, s'au făcut destule abuzuri, mulți au primit și adus cereale pe seama altora, pe seama acelora, pentru cari nu erau destinate. Natural, în schimb, au ajuns la câștiguri grase, din grația celor-ce, aci, ardeau după bucate.

Nu suntem dușmanii câștigurilor de afaceri. Din contră, ținem că e păcat, că din sutele de mii și milioanele câștigate cu cerealele importate din România, nu s'au împărțit cât mai mult și conaționali noștri. În urmare, ne-am fi bucurat să vedem și pe Români participând la acest mare comerț, pe care împrejurările de astădată l-au îndreptat prin țara noastră. Inșă am fi pretins ca să se prezinte și să lucreze ca neguțatori români, cari voiesc să facă comerț și nu speculă de sentimente și nenorociri. Am condamnat și condamnăm deci pe toți aceia, cari au speculat buna credință a oamenilor și instituțiilor noastre, cerându-le sprijin și ajutor ca să aducă cereale pentru populațiunea lipsită și apoi să le vândă și mijlocească pentru alții, pentru aceia cari le-au plătit mai mult, fire-ar fi aceia orișicine. Și în această privință am îndreptățit chiar

și cuvintele cele mai aspre cari s'au rostit asupra lor!

Dar răutatea și invidia omenească pare că nu are margini. Căci pe când mulți dintre adevărații speculanți au fost retăcuți și acoperiți, pe atunci au fost bănuți și terfeliți oameni și instituțiuni, cari au lucrat cinstit și corect, aducând de fapt cereale pe seama populațiunii lipsite. Zilele acestea ni-a fost dat să fim martorii unui astfel de caz. Un ziar cotidian din România a permis, ca în coloanele sale, să fie atacat în modul cel mai brutal, dar fără nici o bază reală, unul dintre fruntașii vieții noastre publice, acuzându-l că cerealele primite pentru a fi distribuite populațiunii rurale de dincoace de munți, ar fi fost vândute în țări străine, cu câștiguri considerabile. Ca unii, cari cunoșteam bine starea lucrurilor, am știut din capul locului că toate sunt scornituri și acuze neîntemeiate. Știam, că nimic nu e adevărat din cele ce se scria în ziarul din România. Garanția ni-o dedea — chiar dacă n'am fi cunoscut afacerea din propria noastră experiență — persoana fruntașului acuzat pe nedrept, și faptul că transacțiunea se îndeplinise prin o bancă românească, o bancă cu trecut și frunțase, care nu se poate dimitte în specele lipsite de bază morală. Or, aceasta s'a dovedit îndeajuns zilele acestea, când banca interesată a publicat oficial informații relativ la distribuirea cerealelor importate. Și din comunicatul ei s'a putut convinge ori și cine că nici cea mai mică cantitate din cerealele importate n'a fost detrasă dela destinațiunea pentru care s'a obținut.

O vorbă veche zice, că în tot răul este și un bine. Vorba aceasta ni-a venit în minte, când am văzut articolul de ziar amintit. Am știut, că el va face un bun serviciu, un bine chiar celor corecți și cinștiți. Și de fapt așa s'a și întâmplat. El a dat prilej la comunicatul băncii interesate, comunicat care desigur nu venia dacă nu era provocat. Prin acest comunicat, fără îndoială, s'au spulberat toate bănuielile, cecece era de altfel necesar. Se va ști cel puțin de aici înainte că instituțiunile noastre și conducătorii lor au meritat considerația și încrederea de care s'au împărtășit.

*

După toate semnele, comerțul cu cereale din România va rămâne să se facă și în anul acesta peste fruntariile din părțile noastre. Oamenii noștri vor avea prilej să participe și de aci înainte la afacerile de cereale. Experiențele și învățăturile din trecut trebuiesc considerate. Astfel, înainte de toate, se impune, ca oamenii și instituțiunile noastre să fie mai precaute și

să nu se lase seduse, a se face speculă cu numele și reputațiunea lor. Mai departe, aceia cari se angajează să aducă cereale pe seama populațiunii, să caute să se țină necondiționat de cuvântul dat. Și în fine, aceia, cari vor să facă comerț adevărat, să cumpere și să vândă cui vor voi, aceia să se prezinte și aici și dincolo ca neguțători și să nu ieie asupra lor îndatoriri, pe cari nu le pot îndeplini. Pentru activitatea unora ca acestora va fi teren suficient și — desigur — vor fi preferiți. Lumea se va bucura dacă vor isbuti să facă afaceri cât de bune, dar afaceri cinstitute, fără speculă națională. Urmând astfel se vor repara multe din greșelile afacerilor de până acum și vom rămâne cu amintirile unei activități corecte și cinstitute, așa după cum stă bine unui popor moral, ca poporul nostru.

Asigurarea pâinii.

II.

Ca urmare a articolului, publicat sub acest titlu în numărul trecut al „Rev. Econ.“, ne întrebăm și, credem, cu drept cuvânt, că oare, pe lângă salutiile dispoziții luate de guvern pentru asigurarea pâinii pe seama tuturor, mai rămâne-i și societății câmp de activitate în acest scop? Indreptățită și datoare e societatea să colaboreze spre ajungerea acestui scop? Și cum ar putea să lucreze ea mai cu efect și cu mai mult folos?

Răspunsul la aceste întrebări se poate da numai în cadrele dispozițiilor luate de guvern pentru asigurarea pâinii prin ordonanța Nr. 2072-915 de data 16 Iunie a. c., în care, înainte de toate, se arată cari dintre locuitorii țării sunt considerați ca *producenți* și cari ca *consumenți*, punând între cei dintâi pe toți proprietarii de pământ de toate categoriile: mari, mijlocii și mici, cum și pe ceice primesc dela producător bucate pentru munca lor, drept parte, plată sau convenție. Toți ceilalți locuitori sunt plasați în grupa consumenților, deși, de fapt, și producătorii sunt consumenți.

Proprietarii de pământ produc bucatele necesare pentru ei, pentru familia lor și pentru servitorii și muncitorimea lor, afară de aceasta proprietarii mari și mijlocii, cum și o parte foarte considerabilă a micilor proprietari produc un prisos mai mare sau mai mic, după împrejurări, și pentru vânzare. Sunt apoi agricultorii, cari, posedând numai puțin pământ pot produce numai o parte a bucatelor necesare pentru traiu, iar altă parte trebuie să o cumpere.

În categoria consumenților, în înțelesul ordonanței de față, se numără, aproape în totalitatea lor, locuitorii orașelor și sârăcimea satelor.

Un mare și important număr al acestor consumatori îl formează în tot timpul armata și marina, iar acum, în împrejurările aceste excepționale ale unui războiu primejdios, îndelungat și în cadre așa de largi, ostășimea este cónsumentul căruia trebuie să se subordoneze toate celelalte categorii de consumatori.

În timpuri normale țara noastră, ca țară agricolă, produce cantități mari de bucate și pentru *export*. Și, fără îndoială, chiar și în aceste împrejurări grele, va trebui să exporteze măcar *pentru aliați*, dacă ei n'ar avea deajuns, chibzuind ca, eventual, să mai rămână *rezerve* și pentru anul viitor, mai ales pentru cazul când acela s'ar întâmpla să fie un *an rău agricol*.

Precum vedem, sunt o mulțime de considerații, pe cari guvernul a trebuit să le aibă în vedere la emiterea ordonanței privitoare la secuestrarea recoltei anului curent; pentrucă, precum spuneam, recolta actuală trebuie să ajungă tuturor pe anul întreg, să se și exporteze din ea și o parte să rămână ca rezervă.

Toate aceste scopuri însă nu se puteau ajunge fără dispoziții lămurite, luate la timp și precizate, cum s'a făcut prin numita ordonanță, care, pentru împrejurări excepționale, creiază modalități excepționale de aprovizionare pe seama tuturor.

Astfel, înainte de toate, întreagă recolta de grâu, săcară, grâu mestecat, orz și ovăs din a. c. se pune sub sechestru și însuș producătorul poate dispune liber numai de aceea parte a recoltei secuestrate, pe care este îndreptățit a o reține pentru trebuințele casnice și gospodărești.

Fixarea cantității necesare trebuințelor casnice și gospodărești (pentru membrii familiei, pentru servitori și lucrători, pentru ținerea animalelor și pentru sămănat) se poate face numai pe timp de un an și anume până la 15 August 1916.

În aceste cadre e ușor pentru producător să calculeze întreg cuantul necesar pe un an cu câte 18 kilograme pe lună de fiecare persoană; nu mai mult.

Tot ce trece peste cuantul necesar trebuințelor casnice și gospodărești, producătorul este obligat să vândă *numai* în înțelesul ordonanței de care ne ocupăm aici.

Anume: poate vinde persoanelor, care nu produc de loc bucate (meseriașilor etc.) sau acelor cari nu produc îndeajuns, cum este o parte mare a însuș agricultorilor, mai ales a acelor așezați la locuri muntoase, puțin productive.

Trebuie să se țină însă strict seamă, că această vânzare se poate face numai până la 15 Septembrie 1915, căci prolongirea acestui termen se poate permite de către ministeriu, numai în cazuri motivate.

Din cele expuse rezultă, că ceice nu produc bucate se pot aproviziona până la 15 Septembrie a. c. cu bucatele de cari au trebuință pe timp de un an, adică până la 15 August 1916, calculând de persoană câte 10 kilograme pe lună, iar însuș producătorii câte 18 kilograme pe lună.

În scopuri de speculă nu e permis să se cumpere bucate, fiind prevăzute grele pedepse atât pentru vânzător cât și pentru cumpărător (arest până la 2 luni și amendă în bani până la K 600).

Astfel timpul fixat pentru aprovizionarea liberă, pe lângă prețurile fixate, pe teritoriul comitatului la care aparține, și în cantitatea precizată, este prevăzut până la 15 Septembrie a. c.

Până la acest termen toți, cari dispun de parale, pot să-și cumpere cantitatea necesară de bucate pe seama casei.

De procurarea produselor necesare aprovizionării publice sau pentru export se îngrijește guvernul. Cumpărarea și furnizarea acestor produse se încredințează, *în prima linie*, unei *societăți*, întemeiată anume spre acest scop, pe baze altruiste, care va da producătorilor, a cărora recoltă a cuprins-o, în parte sau în întregime, avansuri, cu dobândă de maximal 1½% peste etalonul oficial al Băncii Austro-Ungare.

*

În baza celor indicate până aci, s'ar părea, că totul ar fi aranjat la perfecție și că, în urma dispozițiilor suspomenite, nu ar mai rămâne nimica de făcut și pe seama altor factori. Totuș nu e așa. Căci însaș ordonanța rezervă teren de activitate și pentru numărul alți factori.

Astfel guvernul poate da *comitatelor și municipiilor orașenești, orașelor cu magistrat, comunelor și diferitelor corporații și instituții* (aziluri, internate, spitale), *cooperative de consum* etc. autorizarea de a putea cumpăra până la 15 Septembrie a. c., direct dela producători, cantitățile de produse necesare pentru trebuințele proprii, calculate până la 15 August 1916. Mai departe ministrul agriculturii poate autoriza *reuniunile agricole* ca, pe teritoriul municipiului, ce li se va designa de ministru, să poată face cumpărări directe de semințe dela producători, pe seama membrilor lor.

Scotând în relief aceste măsuri, puse în perspectivă prin ordonanța emisă pentru secuestrarea recoltei, ne-am gândit, că singură lucrarea statului în această privință, oricâte prerogative ar avea și ori de câte avantagii ar beneficia, nu ar putea decât să profite, în interesul obștesc, dacă ea ar fi ajutată, din toate părțile, de către factorii sus enumerați.

Și ca să ne convingem cât mai temeinic, că așa este, nu avem decât să luăm în socotință lucrarea de aprovizionare cu bucate, mai ales cu porumb, îndeplinită de către o mulțime mare de *comune de ale noastre* în anul economic, acum pe sfârșite. Și dacă socotim, că această lucrare a comunelor noastre, sprijinită de către băncile și însoțirile noastre de credit, a ușorat soarta a mii și mii de locuitori, amenințați să flămânzească și chiar să piară de foame, — venim ușor la concluzia, că *ceea ce s'a făcut, cu rezultate așa de salutare, în anul economic, ce acum se sfârșește, cu atât mai mult să se facă în anul viitor economic, în care vom intra în curând.*

De aceea trebuie să nu pierdem din vedere, că și noi avem multă populație lipsită, în orașe și sate, mai ales în satele din regiunea munților unde, cum zice proverbul „când săcara nu se face, cucuruzul nu se coace“, și unde, datoare este și societatea noastră, — reprezentată prin comunele politice, prin bănci, reuniuni economice, însoțiri de credit și mai ales de însoțiri de consum, — să profite de favorurile ce i le îmbie ordonanța, cu care ne-am ocupat în aceste șire.

Zicem, să profite societatea românească de favorurile acestei ordonanțe, pentru că știm, că multe legi și ordonanțe, cuprinzând dispoziții favorabile și pentru noi, au trecut nebagate în seamă. Și e păcat!

Prin urmare se impune, fără amânare, o studiere amănunțită a situației noastre economice în legătură cu ordonanța des pomenită, pentru ca să se poată obține la timp (până la 15 August a. e.) autorizarea de a putea cumpăra, până la 15 Septembrie a. e., direct dela producenți, cantitățile de produse necesare pentru trebuințele locuitorilor din comune.

Chestiunea ar merita să fie studiată și la «Asociațiunea» noastră, prin conferențiarul său cooperativ, om cu bogate experiențe pe terenul cooperatiei, care ar putea, ba ar trebui să arate calea de urmat.

Este vorba în numita ordonanță și de *vânzarea cerealelor*: a grâului, săcării, a grâului mestecat, a orzului și ovăsului, *importate din străinătate*, pentru care ministrul de comerț va da autorizare, din caz în caz.

Mai târziu se va aduce, fără îndoială ordonanță și pentru *secuestrarea porumbului*, fixându-se și pentru el *prețurile maxime*.

Aprovizionarea cu porumbul necesar este tot așa, de nu și mai importantă, decât aprovizionarea cu celelalte cereale, fiindcă, pentru poporul nostru, pâinea cea de toate zilele o formează, în partea cea mai mare, mălaiul și mămăliga, derivate din porumb.

Iată, deci, o serie întreagă de probleme, cari ni se impun și pe cari, datorită avem, să le studiem și să aranjăm, de cu bun timp, și noi, în interesul celor lipsiți, *acțiunea de aprovizionare* prevăzută în cadrele ordonanței pentru secuestrarea recoltei anului de față.

Astfel lucrând, vom face uz de un drept, ce ni se asigură prin numita ordonanță, ne vom împlini și o datorință față de aceea parte a populației noastre, care singură nu se poate ajuta și în acelaș timp, ne vom împlini și un obligament față de stat.

Limitarea consumului cărnii.

Guvernul a emis cu data de 3 crt. și sub Nr. 2357/915 M. E. o ordonanță prin care se limitează consumul cărnii pe întreg teritoriul țării, cu excepția Croației-Slavoniei.

În sensul §-ului 1 a ordonanței în două zile pe săptămână, anume în zilele de *Marti* și *Vineri*, este

interzis a vinde sau a pune altfel în circulație *carne de vită, de vițel și carne de porc*. În zilele amintite este interzisă servirea de mâncări cu carne și în restaurante, birturi, cluburi și alte localuri.

Nu cad sub dispozițiile ordonanței fabricatele de cărnuri, ce se pot conserva vreme mai îndelungată, cum sunt: șunca, salama, cărnurile păstrate în saramură, precum și produsele laterale, câștigate din tăierea vitelor cornute, a vițelilor și a porcilor și accommodate alimentației oamenilor. Despre *galițe* asemenea nu amintește nimic ordonanța; consumul acestora deci nu este limitat.

În măcelării și alte prăvălii, unde se vând mâncări din cărnuri este interzis a ține, în zilele de *Marti* și *Vineri*, în orice formă carne sau mâncări de carne la dispoziția publicului (§ 2).

Pentru spitale și sanatorii, institute de creștere pentru copii etc., ministrul de interne poate admite abateri dela dispozițiile acestei ordonanțe (§ 3).

Asemenea nu cad sub dispozițiile §-ului 1 furnisările de carne pe seama administrațiilor militare (§ 4).

Neobservarea dispozițiilor cuprinse în această ordonanță, constituie, conform §-ului 5, contravenție și contravenienții se vor pedepsi cu arest până la 2 luni și amendă până la K 600.

Noua ordonanță, care a fost publicată, în forma uzitată, în toate comunele (orașele) din țară, a intrat în vigoare la 8 Iulie a. e.

AGRICULTURA.

Starea agricolă a României

(la sfârșitul lunii Maiu 1915 st. n.)

Seceta simțitoare din cursul lunii precedente și primile două decade din Maiu a fost foarte dăunătoare atât lucrărilor agricole cât și mersului vegetației în general. Dacă ea ar fi perzistat și în ultima decadă negreșit că producția agricolă a țării ar fi fost compromisă sau foarte redusă.

Ploile generale din ultima decadă precum și acelea ce au căzut numai în Muntenia și pe alocuri în Dobrogea la 5, 12, 13 și 14 au fost foarte folositoare, căci au îndreptat pretutindeni starea sămănăturilor care la sfârșitul decadei a doua devenise foarte îngrijitoare.

În Muntenia și mai ales în partea sa dela apus, unde ploile din urmă au fost mai abundente și pe alocuri torențiale, au produs în unele părți chiar inundațiuni și stricăciuni; totuși ploile au fost de un folos cât se poate de mare, vegetația îndreptându-se pretutindeni și luându-și avântul cu putere. În multe părți, unde primele două decade nu se puteau face lucrările din cauza secetei, acum pare că sunt împiedecate de ploile prea multe.

Nu tot astfel se prezintă însă situația agricolă în Moldova; aci pe lângă că în mare parte a lunii precedente, cât și în primele două decade din Maiu n'a plouat mai de loc, ba chiar ploile generale căzute în ultima decadă au fost mult mai puține și răspândite neuniform, sunt regiuni însemnate din centrul și partea sa nordică în cari lipsa ploilor eră încă simțitoare

Tabela prețurilor maxime

a grâului, săcării, grâului mestecat, orzului și ovăsului.

In comitatele	G r â u					Săcară			Grâu mest.	Orz	Ovăs
	Prețul maximal de maică metrică (Klg. 100).										
	Dela 10—21 Iulie incl. K f	Dela 22—31 Iulie incl. K f	Dela 1—10 Aug. incl. K f	Dela 11—21 Aug. incl. K f	În timpul după 21 Ag. K f	Dela 10—21 Iulie incl. K f	Dela 22—31 Iulie incl. K f	In timpul după 1 Aug. K f	Cu începere dela 10 Iulie K f	Cu începere dela 10 Iul. K f	Cu începere dela 10 Iul. K f
a) De-a dreapta Dunării . . .	40·50	39·50	38·50	37·50	36·50	32·—	31·—	30·—	Prețul maximal, ce se poate pretinde pentru grâu mestecat este: suma prețului maximal al cantității de grâu și săcară, din care se compune mestecătura.	29·—	28·—
b) De-a stânga Dunării . . .	40·50	39·50	38·50	37·50	36·50	32·—	31·—	30·—		30·—	28·—
Comitatele nordice slovăcești .	41·—	40·—	39·—	38·—	37·—	32·50	31·50	30·50		30·—	28·—
c) Intre Dunăre și Tisa . . .	40·—	39·—	38·—	37·—	36·—	31·50	30·50	29·50		27·50	28·—
In comitatele Heves și Pest-Pilis-Solt-Kiskun și orașul Kecskemét	40·50	39·50	38·50	37·50	36·50	31·—	30·—	29·—		28·—	28·—
Budapesta	41·—	40·—	39·—	38·—	37·—	32·—	31·—	30·—		29·—	28·—
d) De-a dreapta Tisei . . .	40·50	39·50	38·50	37·50	36·50	31·50	30·50	29·50		29·50	28·—
Sáros și Sepes	41·—	40·—	39·—	38·—	37·—	32·50	31·50	30·50		30·—	28·—
e) De-a stânga Tisei	40·—	39·—	38·—	37·—	36·—	31·—	30·—	29·—		28·—	28·—
Comitatele: Bihor, Maramurăș, Sătmar, Sălăgiu și Ugocsa. Orașele: Oradea-mare și Sătmar .	40·50	39·50	38·—	37·—	36·—	31·50	30·50	29·50		29·—	28·—
f) Intre Tisa și Murăș: Arad, Cenade, Timiș și Torontal, cu orașele: Arad, Timișoara, Verșeș și Panciova	40·—	39·—	38·—	37·—	36·—	32·—	31·—	30·—		27·50	28·—
Caraș-Severin	40·50	39·50	38·50	37·50	36·50	32·—	31·—	30·—		27·50	28·—
g) In Ardeal, comitatele: Alba-inf., Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Făgăraș, Treiscaune, Târnavă-mică, Cluj, M.-Turda, Târnavă-mare, Sibiu, Solnoc-Dobâca, Turda-Arieș și Odorheiu . . .	41·—	40·—	39·—	38·—	37·—	32·—	31·—	30·—		28·—	28·—
h) Fiume și jur	41·50	40·50	39·50	38·50	37·50	33·—	32·—	31·—		30·—	28·—

la sfârșitul lunii Maiu; fiind totuși mai satisfăcătoare în câmpie și în Dobrogea ca în Moldova.

Sămănăturile de toamnă au continuat a se dezvoltă repede, în unele părți au crescut chiar prea mari și au fost culcate de ploii. Mai în toată țara, în afară de părțile sale mai nordice, către sfârșitul lunii a dat spicul frumos în general la secară și în mare parte la grâul și orzul de toamnă sămănați mai de timpuriu. Sunt însă sămănături, cari fie că au fost puse mai târziu în condiții nu tocmai prielnice, fie că au suferit de răceală sau de secetă, se prezintă cam slabe, puțin înfrățite și rare, mai fiind acum înăpădite și de rugină; acestea vor suferi o scădere simțitoare a producției lor, cu toată îmbunătățirea produsă de ploile din urmă.

Sămănăturile de primăvară au progresat mai încet din cauza timpului rece și uscat din cea mai mare parte a primăverii; cu toate acestea la finele lunii se prezentau destul de bine în Muntenia și în Dobrogea, mai mici și mai slabe în Moldova. Ploile din urmă și timpul mai cald le-a favorizat mult și a asigurat buna lor dezvoltare mai ales sămănăturilor făcute din timpuriu și în ogoare de toamnă.

Sămănatul porumbului, întrerupt din cauza secetei, a reînceput după ploile din urmă și mai continuă în mare parte a țării; în multe părți să samănă din nou sau se completează locurile pe unde a pierit.

Porumbul sămănat mai de timpuriu și răsărit progresează repede, el s'a și început a prăși în multe părți; cel pus mai târziu și împiedecat de a răsări din cauza uscăciunii pământului la suprafață a răsărit pretutindeni după ploile din ultima decadă.

Asemeni a început în multe părți prășitul, complectatul sau răritul sfeclor, al cartofilor, fasolei și altor plante prășitoare sămănați mai din vreme.

S'au sămănat în urma ploilor căzute acum nutrețuri artificiale ca: sorg, porumb, meiu, paring etc.; unele dintre ele și chiar din acele puse mai înainte au și răsărit până la sfârșitul lunii.

Rapița pe unde a mai rămas a început a se seceră la sfârșitul lunii.

În ultima decadă s'a început săditul tutunului pretutindeni.

Fânețele artificiale, ca lucerna au început a se cosi, ele având iarba mare și deasă. La cele care s'au cosit înaintea ploilor, fânul nu s'a putut usca în bune condiții și s'a stricat, iar la cele necosite iarba s'a culcat.

Islazurile și pășunile, cari începuseră a se usca și chiar înroși în perioada de secetă, acum au dat din nou, având pretutindeni iarbă îndestulătoare.

Viile deși au suferit foarte mult din cauza brumei foarte groase și a înghețului din Aprilie, dar mai ales de acele dela 6 și 7 Maiu, totuși se prezintă relativ destul de bine și pare a avea mult rod. Stricăciuni mai mari au avut viile din Moldova, unde frigul a fost mai simțitor, dar și aici în deosebi acele situate în șesuri și pe văi. Podgoriile din Muntenia au suferit mai puțin, iar cele din câmpie mai de loc. Pretutindeni în cursul acestei luni s'a continuat cu săpatul, legatul și plivitul viilor, iar pe alocuri au început chiar a se ciupi lăstarii netrebuincioși. Stropitul și tratatul viilor în contra boalelor a început din a doua decadă; pe alocuri s'au tratat chiar și a doua oară, deși ploile au cam împiedecat această operație.

Pomii au vegetat cu vigoare, producția lor variază după regiuni și specii. În orice caz fructe sunt îndeajuns, în afară de caiși, zarzări și unele varietăți timpurii de pruni, cari au legat foarte puțin sau chiar de loc, asemeni nucii și gutuii, deoarece au suferit de brumele din urmă.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 8 Iulie 1915.

Situația pieței internaționale de bani este neschimbată. Discontul privat se menține constant la nivelu scăzut, atât în Berlin, cât și în London, cotând în Berlin $3\frac{1}{2}\%$ și în London 4% .

În piața internă situația continuă a fi neschimbată, favorabilă. Discontul privat a cotat pentru cambii vieneze de prima bonitate $2\frac{1}{2}\%$, și pentru cambii budapestane, de aceeași categorie $3\frac{1}{2}\%$.

CRONICĂ.

Necrolog. *Petru de Mocsonyi*, un nobil și mult promițător vlăstar al nobilei familii Mocsonyi, întemeietorul „Albinei” și a multor altor așezăminte financiare românești, a murit moarte de erou pe câmpul de luptă din Galiția la 25 Iunie a. c., în etate de abia 30 de ani.

— *Adam Crăciun*, membru în direcțiunea institutului „*Steaua*” din Petre a încetat din viață la 26 Iunie a. c.

Rezultatul subscripțiunii la noul împrumut de războiu ungar. Precum se anunță, dela loc competent, din noul împrumut de războiu ungar, s'au scris în total obligațiuni în valoare nominală de K 1120 mil. S'a scris deci numai cu K 50 milioane mai puțin decât la primul împrumut de războiu, ceea ce este, fără îndoială, un rezultat strălucit.

În Austria, au rezultat din subscripțiunea celor două împrumuturi de războiu în total K 4800 mil.

Amânarea termenului adunărilor generale la însoțiri. Prin o ordonanță recentă guvernul ungar a prolongit pentru însoțirile, în legătură cu „Centrala regnicolară a însoțirilor de credit” și cu centrala însoțirilor de consum „*Hangya*”, termenul pentru ținerea adunării generale și revizia conturilor de încheiere pe 1914, fixat original până la finele lunii Iunie a. c. — până la 31 Octomvrie 1915.

Se reclamă modificări în ordonanțele pentru asigurarea pâinii. După ordonanțele privitoare la confiscarea recoltei și asupra prețurilor maxime, se așteaptă acum o ordonanță, în care se vor fixa *regulele pentru distribuirea recoltei anului de față.*

Multe dispoziții ale numitelor ordonanțe pentru asigurarea pâinii sunt combătute în cercuri largi. Între cele durtăi dispoziții, cari nemulțumesc pe așa numiții *consumenți* este aceea cu privire la *nivoul prețurilor maxime*. Primarii din țară au ținut un congres în Budapesta, hotărînd să adreseze un memoriu guvernului, în care să reclame mai multe schimbări a dispozițiilor

din numitele ordonanțe. Intre aceste se numără: cererea ca prețurile fixate să se reducă cu rötund K 5 de maja metrică; pentru consumentenii, cari nu aparțin clasei producătorilor, să se permită, în loc de 10 kilograme, 15 sau cel puțin 12¹/₂ kilograme de bucate pe lună.

Afară de aceste să se suspende toate opreliștele de import, să se acorde orașelor o independență mai mare la aprovizionarea lor cu cereale, rezervele de cereale să se stabilească cu ocazia treeratului ect.

Importul de porumb din România. Casa centrală a băncilor populare din România a expedit, până la finele lunii trecute, pentru sătenii din Transilvania 500 de vagoane de porumb, iar pentru populația din Bucovina 120 vagoane. Prețul cu care au fost oferite aceste produse din partea băncilor populare a fost de Lei 1900 vagonul.

Alianță economică între Austro-Ungaria și Germania. La 28 Iunie a. c. s'a întrunit în Viena Asociația economică germană-austriacă-ungară („Deutsch-oesterreich-ungarischer Wirtschaftsverband“). Cu acest prilej adunarea numitei asociații a primit un proiect de rezoluțiune, prin care a enunțat, ca necesară o apropiare strânsă, pe teren economic, între Austro-Ungaria și Germania, care trebuie să afe expresiune, înainte de toate, în identitatea și uniformitatea legislației economico-politică. Mönarhia Austro-Ungară și Germania ar încheia o convenție economică, prin care s'ar obliga împrumutat, să urmeze, față de alte state o politică comercială unitară. Adunarea și-a exprimat de încheiere dorința, ca guvernele Germaniei, Austriei și Ungariei să înceapă cât mai grabnic pertractările pentru rezolvarea acestei probleme.

Societatea pe acții pentru produse de războiu, inițiată de guvern, pentru a i se încredința cumpărările de cereale, s'a constituit, la 26 l. crt. cu capitalul proiectat de K 20 milioane. Noua societate va încredința cumpărările de cereale, firmelor de cereale existente în țară, cari vor funcționa ca comisionare a centralei pentru produse de războiu. Calitatea de comisionar a societății pentru produse de războiu o poate obține, în urma unei cereri, adresată direcțiunii numitei societăți, oricare firmă de cereale din țară, care în urma organizației, a solidității, capitalurilor și a activității sale de pân'acum, este în poziție a împlini cu succes, misiunea, ce i se încredințează. Direcțiunea societății a cerut totodată dela guvern, ca pe calea unei ordonanțe să autorizeze pe micii comercianți din provincie, cari și pân'acum s'au ocupat cu negoțul de cereale — să poată cumpără în raionul sediului lor, dela micii producători, cereale până la maximum un vagon, cari însă se vor putea vinde mai departe numai la Societatea pentru produse de războiu sau comisiunii acestei societăți.

Prețurile maximele în com. Hunedoarei omise din eroare în publicația oficială din „Budapesti Közlöny“ de unde le-am reprodus și noi în Nr. nostru trecut, sunt aceleaș ca și pentru celelalte comitate ardelenesti, indicate în tabelă sub litera g).

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 20 Iunie 1915 în comparație cu 21 Iunie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 259.530,453 și anume: aur (monete) Lei 163.069,161, aur depozitat L. 25.220,000, aur (lingouri) L 205,000, disponibil și trate considerate ca aur L 71.036,292, (în 1914 L 211.287,406 anume: aur (monete) L 154.637,213, aur depozitat — —, aur (lingouri) — —, dispnibil și trate cons. ca aur Lei 56.650,193). Argint și diverse monete: Lei 605,557 (în 1914 Lei 1.000,582). Efecte scontate Lei 220.121,361 (în 1914 Lei 183.279,596). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 48.954,775, (în 1914 L 46.255,282). Imprumutul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): Lei 11.273,958 (în 1914 L 11.924,059). Imprumutul în cont-curent pe bönuri de tezaur 3%¹ aur (1914 și 1915): L 203.469,328 (în 1914 Lei — —). Efectele cap. social: Lei 11.509,360 (în 1914 Lei 11.965,662). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.463,177 (în 1914 Lei 16.776,877). Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor Lei 3.965,281 (în 1914 Lei 4.037,281). Imobile: Lei 6.733,709 (în 1914 Lei 6.719,448). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.110,866 (în 1914 Lei 1.074,760). Cheltuieli de administrațiune: Lei 1.602,773 (în 1914 Lei 1.725,980). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 133.986,716 (în 1914 Lei 127.336,242). Bönuri de tezaur 3%¹ aur în gaj p. Impr. Statului: Lei 300.000,000 (în 1914 Lei — —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 162.738,278 (în 1914 Lei 131.093,800). Conturi curente: Lei 21.635,425 (în 1914 Lei 25.953,324). Conturi de valori: Lei 22.662,382 (în 1914 Lei 23.587,839) Conturi diverse: L 30,207,203 (în 1914 Lei 6,841,135).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 39.744,409 (în 1914 L 37.162,084). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.768,306 (în 1914 L 5.398,208). Bilete de bancă în circulațiune L 656.134,980 (în 1914 Lei 429.753,900). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 7.941,587 (în 1914 Lei 5.801,897). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 70.023,710 (în 1914 Lei 13.974,238). Efecte și alte valori de restituit: Lei 596.724,994 (în 1914 Lei 258.430,042). Conturi diverse: Lei 68.232,616 (în 1914 Lei 57.338,904).

Taxa: Scont 6%, dobândă 7%.

SUMAR.

La cheștiunea importului de cereale. — Asigurarea pâinii. — Limitarea consumului cărnii. — Agricultura: Situația agricolă a României. — **Revista financiară:** Situațiunea. — **Cronică:** Necrolog, Rezultatul subscripțiunii la noul împrumut de războiu ungar, Amânarea terminului adun. gener. la însoțiri, Se reclamă modificări în ordonanțele pentru asigurarea pâinii, Importul de porumb din România, Alianță economică între Austro-Ungaria și Germania, Societatea pe acții pentru produse de războiu, Prețurile maximele în comitatul Hunedoarei, Banca națională a României.

¹ Modificat dobândă din 4% în 3% conf. Convențiunii din 15 Iunie 1915.

RAPORT

despre starea librăriei și tipografiei „DOINA“ societate pe acții, sub liquidare, pe termenul dela 25 Martie 1914 — 30 Aprilie 1915.

KIVONAT

felszámolás alatt álló „DOINA“ könyvkereskedés és könyvnyomda részvénytársaság 1914 márczius hó 25-től — 1915 április 30-ig terjedő idő alatt vezetett ügyeinek állásáról.

I.

Active — Vagyon.	K f	Pasive — Teher.	K f
Cassa și cauțiune — Készpénz és ovadék	191·88	Capital social — Részvénytőke	25,000·—
Mobiliar — Felszerelés	1,944·—	Diversi creditori — Különféle hitelezők	24,904·76
Restanțieri — Hátralékosok	3,628·—		
Tipografie — Könyvnyomda	7,384·64		
Marfă — Árú	11,880·59		
Diversi debitori — Különféle adósok	2,961·77		
Pierdere — Veszteség	21,913·88		
	<u>49,904·76</u>		<u>49,904·76</u>

II.

Tablou comparativ — Összehasonlító kimutatás.

Active — Vagyon.	K f	Creditori — Hitelezők.	K f
per 25 Martie 1914 — 1914 március 25	33,264·50	per 25 Martie 1914 — 1914 március 25	29,000·74
per 30 Aprilie 1915 — 1915 április 30	27,990·88	per 30 Aprilie 1915 — 1915 április 30	24,904·76
	<u>5,273·62</u>		<u>4,095·98</u>

III.

Percepțiuni — Bevételek.	K f	Erogațiuni — Kiadások.	K f
Din active conform preliminarului — Vagyonból		Amortizare din datorii — Törlesztések	4,095·98
Ieltárszerint eladatott	5,273·62	Interese la creditori — Hitelezőknek kamat.	1,013·—
Câștig la marfă — Haszon az áru eladásából	3,122·94	Salare — Fizetések	1,777·32
		Chirie — Házbér	800·—
		Asigurație — Biztosítás	131·95
		Spese curente — Folyó kiadások	586·44
	<u>8,396·56</u>		<u>8,304·69</u>

Percepțiuni — Bevételek	8,396·57
Erogațiuni — Kiadások	8,304·69
Cassa — Készpénzmaradvány	<u>91·88</u>

Dat în Beiuș la 30 Aprilie 1915. — Kelt Belényesen 1915 április 30-án.

LICUIDATORII: — A FELSZÁMOLÓK:

Dr. Ioan Ciordaș m. p., preș. — elnök. Dr. Gavriil Cosma m. p. Vasile Ștefanica m. p. Dr. C. Popoviciu m. p.
Dr. Petru Hetco m. p. Ioan Iepure m. p. Ioan Rusu m. p. Petru E. Papp m. p.

Examinat și aflat în regulă. — Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Ioan Bușița m. p. Ioan Delau m. p. Ioan D. Bogdan m. p.

„LINA“

reuniune de păstr. și credit ca însoț. în Ceanul-deșert.

CONVOCARE.

Membrii reuniunii de păstrare și credit „Lina“ prin aceasta se conchiamă la

a III-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 18 Iulie 1915, la 3 ore d. p. în localul școlii gr.-cat. pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării și raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciderea asupra venitului curat.
4. Eventuale propuneri.

Ceanul-deșert, la 4 Iulie 1915.

Direcțiunea.

takarék- és hitelegylet, mint szövetkezet Pusztacsán.

MEGHIVÓ.

A „Lina“ takarék- és hitelszövetkezet tagjai ezenel összehivatnak

a III-ik rendes közgyűlésre,

mely 1915. július hó 18-án d. u. 3 órakor a gör. kat. iskola tantermében fog megtartatni a következő

TÁRGYSOROZATTAL:

1. A közgyűlés megnyitása és az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozat a tiszta nyereség fölött.
4. Esetleges indítványok.

Pusztacsán, 1915. július hó 4.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.

Bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914 dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K	f
Cassa în număr — Készpénz	319	81
Imprumuturi — Kölcsönök	22,910	20
Mobilier — Berendezés	100	—
	23,330	01

	K	f
Párti fundamentale — Üzletrészek	2,128	—
Fond de rezervă — Tartalékalap	193	53
Fond pentru biserică — Templom alap	100	—
Depozite spre fructificare — Betétek	1,542	03
Reescont — Visszleszámítás	8,327	—
Cont-curent — Folyó-számla	10,628	68
Interese după cuote neridicate — Fel nem vett üzletrészi kamat	207	17
Interese anticipate — Előlegezett kamatok	78	84
Profit — Nyereség	124	76
	23,330	01

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.

Credit — Követel.

	K	f
Interese de depuneri — Betéti kamatok	87	72
„ după cuote — Üzletrész után kamat	106	40
„ de reescont și cont-curent — Vissz- leszám. és folyó szám. kamat	1,865	85
Dare — Adó	23	26
Spese — Költségek	55	82
Profit — Nyereség	124	76
	2,263	81

	K	f
Inter. și alte venite — Kamatok és egyéb jövödelmek	2,263	81
	2,263	81

Ceanul-deșert. — Pusztacsán, 31 Decembrie 1914.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Samoilă Poruțiu m. p.

Ioan Fodorean m. p.

Petre Poruțiu m. p.

Revăzut și aflat corect. — Megvizsgáltatott es rendben találtatott.

Ceanul-deșert — Pusztacsán, 4 Iulie 1915.

COMITETUL DE REVIZIUNE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Tanasie Petean m. p.

Aurel Poruțiu m. p.

George Nemeș m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tiparul Tipografiei arbidiecezane în Sibiu.